TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Đơn giản hóa thủ tục kiểm tra thủy sản xuất khẩu, giảm thiểu rủi ro hư hỏng hàng hóa

09:26 18/01/2026

Từ 1/2/2026, Thông tư 121 chính thức "cởi trói" thủ tục kho bãi và kiểm hóa, mở đường cho thủy sản Việt xuất khẩu nhanh hơn, giảm thiểu rủi ro hư hỏng hàng hóa.

Đối với ngành thủy sản, đặc biệt là các doanh nghiệp chế biến xuất khẩu và nhập khẩu nguyên liệu, thời gian chính là chất lượng. Một container tôm nguyên liệu hay cá ngừ đại dương nằm chờ tại cảng thêm một giờ đồng hồ là chi phí điện lạnh tăng lên và rủi ro biến chất của sản phẩm nhân lên gấp bội. Những quy định cứng nhắc về thủ tục đưa hàng về kho bảo quản hay kiểm tra thực tế hàng hóa lâu nay vẫn là nỗi trăn trở của cộng đồng doanh nghiệp. Tuy nhiên, những nội dung vừa được Bộ Tài chính chính thức công bố liên quan đến Thông tư số 121/2025/TT-BTC đã mang đến những thay đổi thực chất, đi thẳng vào các vấn đề kỹ thuật mà doanh nghiệp đang gặp phải.

Ảnh minh họa

Cắt giảm giấy tờ, ưu tiên "chạy đua" với thời gian

Vướng mắc lớn nhất của doanh nghiệp nhập khẩu thủy sản đông lạnh là quy trình xin đưa hàng về kho riêng để bảo quản trong khi chờ kết quả kiểm tra chuyên ngành. Trước đây, để được mang hàng về kho, doanh nghiệp phải chứng minh năng lực kho bãi và thực hiện nhiều thủ tục hành chính phức tạp.

Theo quy định mới tại Thông tư 121, cơ quan quản lý đã mạnh dạn cắt giảm 3 loại chứng từ trong hồ sơ xin đưa hàng về bảo quản.

Cụ thể, doanh nghiệp không còn buộc phải nộp: Giấy đăng ký kiểm tra chuyên ngành có xác nhận (nếu đã đăng ký trên Cổng thông tin một cửa quốc gia); Biên bản lấy mẫu có xác nhận tại cửa khẩu; Tài liệu chứng minh địa điểm đưa hàng về bảo quản.

Đây là một bước tiến mang tính kỹ thuật nhưng hiệu quả thực tế rất cao. Việc bãi bỏ yêu cầu nộp tài liệu chứng minh địa điểm (vốn đã được quy định cứng tại Nghị định 08) giúp doanh nghiệp rút ngắn đáng kể thời gian thông quan tại cửa khẩu. Hàng hóa được giải phóng nhanh chóng về kho lạnh của nhà máy không chỉ giúp giảm chi phí lưu kho bãi tại cảng mà quan trọng hơn là đảm bảo nguyên trạng chất lượng nguyên liệu phục vụ chế biến.

Trao quyền chủ động về địa điểm và tham vấn giá

Biến động giá cả là đặc thù của thị trường nông thủy sản, dẫn đến việc doanh nghiệp thường xuyên bị cơ quan hải quan nghi vấn về trị giá khai báo. Việc phải giải trình lặp đi lặp lại cho cùng một mặt hàng nhập khẩu (như tôm giống, bột cá, phụ gia) gây lãng phí thời gian và nhân lực rất lớn.

Không chỉ đơn giản hóa giấy tờ, Thông tư mới còn cởi trói về địa điểm làm thủ tục. Doanh nghiệp gia công, sản xuất xuất khẩu nay được quyền lựa chọn làm thủ tục nhập khẩu tại Chi cục Hải quan nơi có trụ sở, nhà máy hoặc ngay tại cửa khẩu nhập. Đặc biệt, thẩm quyền quyết định kiểm tra thực tế hàng hóa tại chân công trình hay cơ sở sản xuất được giao trực tiếp cho Đội trưởng Đội Hải quan, giúp doanh nghiệp dễ dàng xử lý các lô hàng máy móc cồng kềnh hoặc nguyên liệu nhạy cảm nhiệt độ mà không phải thực hiện tại cửa khẩu.

Doanh nghiệp chế biến thủy sản được trao quyền chủ động hơn trong việc lựa chọn địa điểm làm thủ tục hải quan, giúp đảm bảo chất lượng nguyên liệu đầu vào. Ảnh: MH.

Bên cạnh đó, cơ chế tham vấn một lần, sử dụng kết quả nhiều lần chính thức được áp dụng. Kết quả tham vấn giá sẽ có giá trị trong 6 tháng cho các lô hàng

tương tự tại cùng Chi cục Hải quan. Doanh nghiệp tuân thủ tốt còn được phép tham vấn gián tiếp qua hệ thống điện tử, loại bỏ việc đi lại giải trình nhiều lần cho cùng một mặt hàng nguyên liệu nhập khẩu, giúp tối ưu hóa nguồn lực nhân sự và thời gian.

Đơn giản hóa thủ tục thuế, khơi thông dòng chảy kinh doanh

Ở khía cạnh tài chính, thủ tục xác nhận hoàn thành nghĩa vụ nộp thuế - một yêu cầu bắt buộc khi doanh nghiệp muốn giải thể hoặc tái cấu trúc, cũng được cải cách mạnh mẽ. Thẩm quyền xác nhận nay được phân cấp từ Cục Hải quan xuống Chi cục Hải quan khu vực. Thời hạn xử lý hồ sơ được rút ngắn từ 5 ngày làm việc xuống còn 3 ngày làm việc, giúp tốc độ giải quyết tăng lên 40%.

Đáng chú ý, cơ quan quản lý đã bổ sung quy định mang tính hỗ trợ cao: Cho phép người nộp thuế chưa hoàn tất thủ tục giải thể nhưng muốn quay lại hoạt động được xác nhận để tiếp tục đăng ký tờ khai xuất nhập khẩu. Đây là phao cứu sinh cho những doanh nghiệp gặp khó khăn tạm thời muốn khôi phục sản xuất, tránh tình trạng bị treo mã số thuế gây ách tắc toàn bộ hoạt động kinh doanh.

Những sửa đổi tại Thông tư 121/2025/TT-BTC không chỉ là các điều chỉnh trên văn bản mà mang hơi thở thực tế, giải quyết đúng các điểm nghẽn về kho bãi và thủ tục kiểm tra mà ngành thủy sản đang đối mặt.

Theo mae.gov.vn